KHỞI ĐỘNG

KHỞI ĐỘNG

Đâu là điểm chung/ điểm riêng giữa một bài văn nghị luận thông thường và một bài báo cáo nghiên cứu?

Bài 5 - TIẾT 5.
VIẾT

VIẾT BÁO CÁO NGHIÊN CỨU VỀ MỘT VẤN ĐỀ VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG CỦA VIỆT NAM

MỤC TIÊU BÀI HỌC

1. VỀ KIẾN THỨC

- **Học sinh nêu** được vấn đề muốn nghiên cứu về văn hóa truyền thống của dân tộc Việt Nam
- **Học sinh xây dựng** được hệ thống luận điểm sáng rõ; làm nổi bật được các kết quả nghiên cứu với những cứ liệu minh họa cụ thể, sát hợp
- **Học sinh sử dụng** ngôn ngữ khách quan, khoa học để trình bày kết quả nghiên cứu và thể hiện quan điểm đánh giá riêng
- **Học sinh khái quát** được ý nghĩa của vấn đề văn hóa truyền thống Việt Nam đã chọn nghiên cứu

MỤC TIÊU BÀI HỌC

2. VỀ NĂNG LỰC

- Học sinh vận dụng năng lực ngôn ngữ để tạo lập báo cáo nghiên cứu

3. VỀ PHẨM CHẤT

Học sinh thể hiện được thái độ trung thực khi kế thừa kết quả nghiên cứu của những người khác

NỘI DUNG CHÍNH

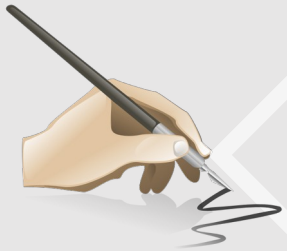

- YÊU CẦU KIỂU BÀI VIẾT BÁO CÁO NGHIÊN CỨU
- ĐỌC VÀ PHÂN TÍCH BÀI VIẾT THAM KHẢO
- QUY TRÌNH VIẾT
- BÀI THỰC HÀNH

HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

I. YÊU CẦU KIỂU BÀI VIẾT BÁO CÁO NGHIÊN CỨU VỀ MỘT VẤN ĐỀ VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG VIỆT NAM

1. KHÁI NIỆM

Viết báo cáo nghiên cứu về một vấn đề văn hóa truyền thống Việt Nam là người viết thể hiện **quan điểm đánh giá riêng**, đưa đến cho độc giả **những thông tin mới** về vấn đề văn hóa truyền thống của Việt Nam (thông tin mới trên phương diện tư liệu hoặc cách nhìn, góc tiếp cận)

2. YÊU CẦU

Đặt vấn đề:

- Nêu được vấn đề muốn nghiên cứu về văn hóa truyền thống Việt Nam

Giải quyết vấn đề:

- Xây dựng được hệ thống luận điểm sáng rõ, làm nổi bật được kết quả nghiên cứu với những cứ liệu minh họa cụ thể, sát hợp
- Sử dụng ngôn ngữ khách quan, khoa học để trình bày kết quả nghiên cứu và thể hiện được quan điểm đánh giá riêng.

Giải quyết vấn đề:

- Khái quát được ý nghĩa của vấn đề văn hóa truyền thống Việt Nam đã chọn nghiên cứu

II. ĐỌC VÀ PHÂN TÍCH BÀI VIẾT THAM KHẢO

- **HS làm việc theo cặp, đọc thật kĩ bài viết tham khảo và tự trả lời các câu hỏi cuối bài**
- **HS hoàn thành nhiệm vụ vào phiếu học tập số 1. Sau đó sẽ trình bày, nhóm khác bổ sung, đánh giá.**
- **Thời gian: 13 phút**

1. NHAN ĐỀ CỦA BÁO CÁO NGHIÊN CỨU CHO BIẾT ĐIỀU GÌ VỀ NỘI DUNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU?

- **Nhan đề của báo cáo nghiên cứu cho thấy nội dung và phạm vi nghiên cứu là về loại hình sân khấu chèo và ngôn ngữ đối thoại của chèo.**

2. BÁO CÁO NGHIÊN CỨU CÓ NHỮNG LUẬN ĐIỂM CHÍNH NÀO?

Ngôn ngữ sân khấu chèo ở đoạn này có thể là những câu thơ chữ Hán đầy điển cố, khó hiểu, đến đoạn khác lại gần như là một câu ca dao nuột nà, phơi phới tình người

Một câu đối thoại hay là một câu nói vừa giải thích được những đặc điểm riêng của nhân vật đồng thời lại là sự thể hiện của nhân vật

Ngôn ngữ trong vở chèo mang tính tư tưởng, là sức sống bên trong của nhân vật, đồng thời là chiếc xe chở tư tưởng của tác giả.

Những luận điểm chính của bản báo cáo

2. BÁO CÁO NGHIÊN CỨU CÓ NHỮNG LUẬN ĐIỂM CHÍNH NÀO?

Trong khi viết ngôn ngữ cho nhân vật, các tác giả xưa rất chú ý đến nhịp điệu và âm luật câu văn.

Ở một số vở chèo xưa, có những nhân vật không hề có tiếng nói của bản thân họ mà nói bằng một loại ngôn ngữ nâng cao.

Một đặc điểm nữa trong ngôn ngữ đối thoại trong chèo là **tính ước lệ.**

Về mặt hình thái văn học, ngôn ngữ trong chèo được trình bày dưới ba dạng: ***nói thường, nói có tuyền luật và hát.***

3. TÁC GIẢ ĐÃ SỬ DỤNG CỨ LIỆU NHƯ THẾ NÀO ĐỂ LÀM SÁNG TỎ CÁC LUẬN ĐIỂM?

Tác giả đã sử dụng những cứ liệu là ***những thông tin, nghiên cứu đã có trước đấy về chèo; ngôn ngữ trong các kịch bản chèo phổ biến và thông tin chọn lọc từ một số cuốn sách viết về chèo,…***

4. CUỐI BÁO CÁO NGHIÊN CỨU KHÔNG CÓ DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO? HÃY CHO BIẾT SUY NGHĨ CỦA BẠN VỀ ĐIỀU NÀY.

Phần cuối của báo cáo nghiên cứu:
- Tổng kết lại những thông tin thu thập được khi nghiên cứu ngôn ngữ trong chèo,
- Nhắc đến những vấn đề nghiên cứu chèo chưa được giải quyết,

Trong báo cáo nghiên cứu của tác giả Hà Văn Cầu không có danh mục tài liệu tham khảo do các điều kiện nghiên cứu có tính đặc thù nhưng HS cần ý thức việc sử dụng tư liệu tham khảo theo yêu cầu nghiêm túc là vấn đề cần được quan tâm hàng đầu trong báo cáo nghiên cứu.

III. QUY TRÌNH VIẾT

YÊU CẦU

- Học sinh chia sẻ bảng tóm tắt ở nhà theo *Phiếu học tập số 2*.
- Bắt cặp chia sẻ với bạn
- Đại diện chia sẻ trước lớp
- Thời gian: 7 phút

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 2

Quy trình	Thao tác	Điều lưu ý
Chuẩn bị viết		
Xây dựng đề cương		
Viết		
Chỉnh sửa, hoàn thiện		

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 2

Quy trình	Thao tác	Điều lưu ý
Chuẩn bị viết	- Xác định đề tài - Thu thập thông tin	- Chú ý mục đích, đối tượng người đọc - Trình bày tài liệu tham khảo đúng quy cách
Xây dựng đề cương	- Tìm luận điểm dựa vào kết quả nghiên cứu đã thu nhận - Sắp xếp các ý theo trình tự hợp lý , lập dàn ý	- Dàn ý: nhan đề, đặt vấn đề, giải quyết vấn đề (trình bày lần lượt các luận điểm), kết luận, tài liệu tham khảo. - Luận điểm phải đảm bảo tính logic, liên kết với các luận điểm khác.
Viết	Viết bài báo cáo nghiên cứu hoàn chỉnh	- Ngôn ngữ cần khách quan, khoa học - Nhan đề ngắn gọn, súc tích, nên vấn đề, có từ khóa cuả đề tài - Sử dụng các phương tiện phi ngôn ngữ phù hợp để hỗ trợ
Chỉnh sửa, hoàn thiện	- Sau viết đọc lại và chỉnh sửa - Ghi lại kinh nghiệm rút ra - Sau chỉnh sửa, công bố bài báo cáo, nhận phản hôi và tiếp tục chỉnh sửa	Lưu ý các tiêu chí chấm mà giáo viên cung cấp và đặc trưng kiểu bài.

IV. THỰC HÀNH

YÊU CẦU

- 7 phút đầu: Lớp chia thành 4 nhóm, 2 nhóm chung 1 đề tài, lập đề cương viết báo cáo nghiên cứu do giáo viên yêu cầu

Đề tài 1: *Đặc điểm lời thoại của nhân vật trong lớp chèo "Xúy Vân giả dại".*

Đề tài 2: *Nét đẹp của một số trang phục truyền thống Việt Nam.*

Đề tài 3: *Trò chơi dân gian trong các lễ hội của người Việt.*

Đề tài 4: *Việc vận dụng tục ngữ, thành ngữ, ca dao trong lời thoại của nhân vật chèo...*

- 7 phút tiếp theo: nhóm cử đại diện trình bày, nhóm khác phản biện

Rubic đánh giá

TIÊU CHÍ	CẦN CỐ GẮNG (0 – 4 điểm)	ĐÃ LÀM TỐT (5 – 7 điểm)	RẤT XUẤT SẮC (8 – 10 điểm)
Hình thức **(3 điểm)**	**1 điểm** Bài làm còn sơ sài, trình bày cẩu thả Sai lỗi chính tả Sai kết cấu bài Sai phương thức thuyết minh	**2 điểm** Bài làm tương đối đẩy đủ, chỉn chu Trình bày cẩn thận Chuẩn kết cấu bài văn thuyết minh Chuẩn phương thức biểu đạt Không có lỗi chính tả	**3 điểm** Bài làm tương đối đẩy đủ, chỉn chu Trình bày cẩn thận Chuẩn kết cấu bài văn thuyết minh Chuẩn phương thức biểu đạt Không có lỗi chính tả Có sự sáng tạo
Nội dung **(7 điểm)**	**1 – 4 điểm** Nội dung sơ sài mới dừng lại ở mức độ biết và nhận diện	**5 – 6 điểm** Nội dung đúng, đủ và trọng tâm Có ít nhất 1 – 2 ý mở rộng nâng cao	**7 điểm** Nội dung đúng, đủ và trọng tâm Có ít nhất 1 – 2 ý mở rộng nâng cao Có sự sáng tạo
Điểm			

GỢI Ý CỦA GV

Đề tài 1: Đặc điểm lời thoại của nhân vật trong lớp chèo "Xúy Vân giả dại".

Gợi ý các câu hỏi để hình thành ý tưởng:

+ Việc nghiên cứu lời thoại của Xúy Vân trong lớp chèo có thể giúp ta hiểu được gì về lời thoại trong chèo nói chung?

+ Các khía cạnh nào cần được làm rõ khi nghiên cứu đặc điểm lời thoại của nhân vật? Có thể nghiên cứu từ khía cạnh nội dung đến hình thức được không?

Về nội dung: Có gì chú ý về hoàn cảnh khách quan và tâm tư sâu kín của nhân vật qua lời thoại?

Về hình thức: Có chú ý gì về sự luân phiên các điệu hát hay việc vận dụng ca dao ở lời thoại?

+ Cứ liệu minh họa cho đề tài là gì?

+ Thái độ cần có của bài báo cáo khi tranh luận với các quan điểm đánh giá khác?

Quy trình viết báo cáo nghiên cứu

ĐẶT VẤN ĐỀ

GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

KẾT LUẬN

TÀI LIỆU THAM KHẢO

PHIẾU HƯỚNG DẪN CHỈNH SỬA BÀI VIẾT

➢ Nhiệm vụ: Hãy rà soát lại bài viết theo những câu hỏi ở cột trái và gợi ý chỉnh sửa ở cột phải

Câu hỏi đánh giá	Gợi ý chỉnh sửa bài viết
Ví dụ: 1. Phần đặt vấn đề đã giới thiệu ngắn gọn, tường minh vấn đề cần bàn luận chưa?	Ví dụ: - Nếu có, hãy dùng bút chì gạch chân ý đó. - Nếu chưa, hãy sửa chữa hoặc viết lại 1-2 câu giới thiệu về vấn đề sẽ bàn luận.
2. Phần giải quyết vấn đề đã nêu được các nội dung cụ thể sau chưa? – Các luận điểm đã mạch lạc, rõ ràng và nhất quán trong đánh giá vấn đề chưa? – Lập luận đã khách quan, chặt chẽ chưa? – Các cứ liệu, bằng chứng đã tinh gọn, đầy đủ chưa? - Việc dẫn nguồn tài liệu hay ghi chú các ý kiến được trích dẫn đã minh bạch chưa?	- Nếu có, hãy dùng bút chì gạch chân ý đó. - Nếu chưa, đánh dấu chỗ cần bổ sung và ghi các câu bổ sung bên lề hoặc giấy nhớ.
3. Phần kết luận có khái quát được ý nghĩa của vấn đề không?	- Nếu có, hãy dùng bút chì gạch chân ý đó. - Nếu chưa, có thể viết thêm vào cuối đoạn.
4. Có mắc lỗi về ý (thiếu ý, lặp ý, lạc ý), lỗi chính tả, trình bày, dùng từ và diễn đạt,... nào không?	Nếu có, hãy dùng bút chì gạch chân các lỗi đó và nêu cách chữa bên cạnh hoặc bên lề giấy.

VẬN DỤNG

MỞ RỘNG, PHÁT TRIỂN Ý TƯỞNG SÁNG TẠO

PHIẾU RỜI LỚP

TÊN:

LỚP:

BÀI:

ĐIỀU EM HỌC ĐƯỢC:

ĐIỀU EM ẤN TƯỢNG NHẤT

ĐIỀU EM CÒN BĂN KHOĂN...